

What was given at Sinai? Can there be "new" Torah?

<p>תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת פאה פרק ב ריב"ל אמר עליהם ועליהם כל ככל דברים הדברים מקרא משנה תלמוד ואגדה אפי' מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני מה טעם [קהלת א י] יש דבר שיאמר אדם ראה זה חדש הוא וגו' משיבו חבירו ואומר לו כבר היה לעולמים</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ה עמוד א ואמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש: מאי דכתיב ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם, לחות - אלו עשרת הדברות, תורה - זה מקרא, והמצוה - זו משנה, אשר כתבתי - אלו נביאים וכתובים, להורותם - זה תלמוד; מלמד שכולם נתנו למשה מסיני.</p>
---	--

Menachot 29b

Rab Judah said in the name of Rab, When Moses ascended on high he found the Holy One, blessed be He, engaged in affixing coronets to the letters. Said Moses, 'Lord of the Universe, Who stays Thy hand?' He answered, 'There will arise a man, at the end of many generations, Akiba b. Joseph by name, who will expound upon each tittle heaps and heaps of laws'. 'Lord of the Universe', said Moses; 'permit me to see him'. He replied, 'Turn thee round'. Moses went and sat down behind eight rows [and listened to the discourses upon the law]. Not being able to follow their arguments he was ill at ease, but when they came to a certain subject and the disciples said to the master 'Whence do you know it?' and the latter replied 'It is a law given unto Moses at Sinai' he was comforted. Thereupon he returned to the Holy One, blessed be He, and said, 'Lord of the Universe, Thou hast such a man and Thou givest the Torah by me!' He replied, 'Be silent, for such is My decree'. Then said Moses, 'Lord of the Universe, Thou hast shown me his Torah, show me his reward'. 'Turn thee round', said He; and Moses turned round and saw them weighing out his flesh at the market-stalls. 'Lord of the Universe', cried Moses, 'such Torah, and such a reward!' He replied, 'Be silent, for such is My decree'.

<p>מהר"ץ חיות מסכת ברכות דף ה עמוד א גמרא מלמד שכולם ניתנו למשה מסיני. נ"ב עי' ירושלמי פ"ב דפיאה ופ"ק דחגיגה מלמד שהראה הקדוש ברוך הוא למשה מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש היינו הקדוש ברוך הוא מסר למשה <u>מדות הנדרשות</u> <u>והחכמים מוציאים מכללים אלו תולדות וענפים שונים</u> ולומדים סתום מן המפורש וכל הפרטים הללו המה מונחים בכלל:</p>	<p>מדרש תנחומא (ורשא) פרשת כי תשא: וכי כל התורה למד משה והלא כתיב (איוב יא) ארוכה מארץ מדה. אלא כללים כללים למדה הקדוש ברוך הוא למשה שנאמר ככלתו</p>
--	---

אור החיים ויקרא פרק יג פסוק לז

(לז) טהור הוא וטהרו הכהן. בתורת כהנים אמרו טהור, יכול יפטור וילך לו תלמוד לומר וטהרו, יכול אם אמר כהן על טמא טהור יהיה טהור תלמוד לומר טהור וטהרו, ועל דבר זה עלה הלל ע"ה (ירושלמי פסחים פ"ו ה"א) מבבל. משמע שלא היה יכול להכריחם מהפסוק עד שעלה לארץ ישראל וקבל שכן הוא ההלכה כמו שדרש הוא, וצריך לדעת במה היו החולקים עליו מיישבים הכתובים? ונראה כי טהור וטהרו צריכין לדון שלא יפטור וילך לו אלא עד שיאמר לו הכהן טהור אתה, שזולת טהור הייתי אומר כי לצד שאינו יודע יבא כהן ויודיענו כי הכהן הוא הבקי בהלכות אלו ותורה יבקשו מפיהו, ולעולם אם ידע הוא שהוא בוחק יפטור וילך תלמוד לומר טהור הוא וטהרו, ואין הכרח לדרשת הלל עד שעלה לארץ ישראל וידע שכן באה ההלכה, מעתה נחזור לקבוע ההלכה בכתוב על זה הדרך טהור הוא דוקא אם הוא כפי האמת טהור בזה הוא שיועילו דברי הכהן אבל אם אמר על טמא טהור לא יועיל... וזה כלל נכון בפירוש התורה. וראיתי ליישב מאמרי רז"ל שאמרו (ויק"ר פכ"ב) שלא היה דבר שלא נמסר למשה בסיני, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש. ואמרו במקום אחר (במד"ר פי"ט) כי רבי עקיבא היה דורש מה שלא ידע משה כאומרו הדברים עשיתים אעשה לא נאמר וכו' יעויין שם דבריהם, וכן כמה מאמרים שדומים לזה? ונראה כי ישוב המאמרים הוא. כי הן אמת שכל דבר תורה נאמר למשה ואין חכם יכול לדעת יותר ממה שידע משה, והגם שתצרף כל דורות ישראל מיום מתן תורה עד שתמלא הארץ דעה אין חידוש שלא ידעו משה, אבל הפרש הוא כי משה נתן לו ה' תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והנה האדון ב"ה בחכמתו יתברך רשם בתורה שבכתב כל תורה שבעל פה שאמר למשה, אבל לא הודיע למשה כל מה שנתן לו בעל פה היכן הוא רמוז

בתורה שבכתב וזו היא עבודת בני ישראל עמלי תורה ללבש ההלכות שנאמרו למשה בסיני והסודות והדרשות כלן יתנו להם מקום בתורה שבכתב. ולזה תמצא באו התנאים וחברו תורת כהנים וספרי וכו' וכל דרושתם בכתובים אינם אלא על פי ההלכות והלבישם בתורת ה' תמימה שבכתב, ואחריהם ועד היום זו היא עבודת הקודש בני תורה לדייק המקראות וליישבם על פי המאמרים שהם תורה שבעל פה. וזו היא עבודת התורה הנקראת ארץ החיים, וענין זה לא נמסר למשה כולו לדעת כל תורה שבעל פה היכן היא כולה רמוזה בתורה שבכתב. ולזה אמרו ז"ל שדרש רבי עקיבא דרשות שלא ידעם משה, אין הכוונה שלא ידע משה עקרון של דברים הלא ממנו הכל אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, אלא שלא ידע סמיכתם ודיוקם היכן רמוזים בתורה, וזה לך האות מה שלפנינו שדרש הלל מהכתוב ההלכה שנאמרה למשה בעל פה ולא גילה ה' למשה עיקרה בכתוב ובא הלל ודרשה, ודברים אלו נכונים הם:

ספר תפארת ישראל פרק סג

ומשה רבינו עליו השלום השגתו היה בכללות התורה, כי משה היה אדם כללי, ולא פרטי, כי שקול היה כמו כל ישראל. וכן היה השגתו בכללי, לא בפרטי. כי נבדלים התגין שמורים על דברים פרטיים מהתורה הכללית... ולכך השם יתברך, שהוא נבדל מהכל, חפץ בו לפעל זה בפרט, לקשור כתרים לאותיות, שהם תגין, מורים על ההשגות הנבדלים מן התורה, והם נבדלים לגמרי... שאף על גב שידע משה בהשגתו כי מאתו יתברך מתחייב ומסודר הדברים ההם שמורים עליהם התגין, מכל מקום אל ידיעת הדברים ההם מה שמורים עליהם התגין לא היה למשה רבינו עליו השלום שייכות אליהם בשלמות, כמו שיש לו שייכות אל התורה עצמה, מפני שהם השגות דקות. ולפיכך אמר 'מי מעכב על ידך', אחר שאלו השגות דקות. ואמר כי צדיק אחד יהיה בסוף כמה דורות, ויהיו שייכים אליו אלו ההשגות, ועם שהם רחוקים מן האדם שהוא בעולם המורגש. ובקש להראות הצדיק הזה אליו. רוצה לומר, להראות מדרגתו ומקומו במציאות הזה. כי כל צדיק וצדיק יש לו מדרגה מיוחדת במציאות, ורצה לעמוד על מדרגתו במציאות עולם הזה. והשיב לו הקדוש ברוך הוא, חזור לאחורידך, שישגי בדורות שמסודרים אחריו במציאות, ואז ימצא מדרגתו ומקומו במציאות עולם הזה. ועל רבי עקיבא שייך לומר 'חזור לאחורידך' בהשגתך. ... ועוד כי, אל תתמה מה שאמרו כי לא ידע משה רבינו עליו השלום מאי קאמרי, ותאמר חס ושלום כי מדרגת רבי עקיבא היה יותר מן משה רבינו עליו השלום, חס ושלום לומר כך. אבל הכל נאמר על ענין שלא היה למשה רבינו עליו השלום חבור אל התגין. ואין ספק כי היה למשה רבינו עליו השלום גם כן השגה אל התגין, רק שלא היה לו חבור אליהן לגמרי, כמו שהיה למשה רבינו עליו השלום חבור אל התורה עצמה.

Good Will Hunting - "I could always just play" - https://www.youtube.com/watch?v=RKu_QQVHJLA

ועיין בראב"ע ז"ל שפירוש האי "לעשות" השרשים בכל המינים שנתן להם כח לעשות כדמותם, ורש"י ורמב"ן ז"ל מאנו בפירוש זה, מסתמא משום דהכח להוליד, לא מקרי לעשות אלא לפרות ולרבות, ועשי' שייך רק על דבר חדש מיסודות ישנות, (עיין רמב"ן על הקרא נעשה אדם) ולכן נדחקו בפירוש האי לעשות, ולי העני נראה לקיים פירוש הראב"ע, אבל לא קאי על התולדה הטבעית שמוליד בדומה לו, אלא קאי על האדם, ופירושו שממה שברא אלקים, יעשה האדם בשכלו חדשות להוציא הכחות הצפונות בכריאה לפעולת ידים, וכאשר פירוש העקרים דור לדור ישבח מעשין, שהאדם משביח את מעשה ה' ע"י המצאות חדשות, נפלאות שלא שערום הקודמים לו, ועל פעולה זו שפיר שייך לאמר לעשות, ומאוד יומתק לנעוץ בזה סוף התורה בתחלתה, כי אם שמוע בישן תשמע כחדש אמרו חז"ל, וכונתם שמן התורה הישנה המצוי' בידינו, המתגע בה וממית עצמה עליה, יוכל להוציא חדש שלא היה עוד לעולמים, ובבחינה זו אמרו ז"ל שהקב"ה הראה למשה כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, כי בכח היה מונח התורה כל מה שהיה עתיד להתחדש בכל דור ודור, כי האדם לעמל יולד ולראות טוב ולשמוח בעמלו, זה במה שמחדש וממציא דבר בצרכי בנ"א הגשמיים, וזה במה שמוציא יקר מזולל, או מבאר כל חמירא ומגלה מצפוני התורה, רזי אלקים חיים, וזה נרמז בדברי תורה"ק, ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול, שהוא נתינת התורה כפירוש רש"י ז"ל, אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ר"ל שעשה משה בכתב, כדי שעיני העדה, המה העמלים בתורה, יעינו בה תמיד וידרשו בה עפ"י המדות שנמסרו להם, הוא ממש כמו בכראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שבראם ומסרם להאדם "לעשות" לשכללם ולהשביחם מדור לדור, כן התורה אשר שם משה לפני בני, נמסרה להם להשביחם ולשכללם תמיד, ואעפ"י שהתורה חתומה נתנה, ועליה אין להוסיף וממנה אין לגרוע, ואמרו חז"ל ואלה מצות כתיב שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, כל זה אינו אלא שלא להוסיף או לגרוע אבל לפרשה ולדרשה, נותן רשות לכל ב"ד הסמוך, וגם בזה הוא דומיא דבריאה דגם שם אין בכח האדם לברוא יש מאין, רק למזג ולהתיך כחות ויסודות נפרדים ע"י המצאת הקישור הפנימי והנעלם שביניהם, הרי דהתורה והבריאה שווין בזה ואין חילוק רק במה שהבריאה נמסרה לכל באי עולם, ותורה"ק לעם הנבחר לבני ישראל, לנו היא, לחבבה ולשכללה, להגות בה במסירת הנפש, כדי להשיג את המאור שבה, שתגלה לנו אורות חדשות הנותנות תוכן לחיינו הרוחניים.

פאר הדור

פעם נשאל החזון-איש לפרש דברי רש"י בפירושו לפסוק „אין כל חדש תחת השמש“⁵⁵, שכל החכמות והמדעים חושפים רק את מה שיש בתוך הבריאה מששת ימי בראשית; בעוד ההוגה בתורה מוצא בה תמיד חידושי טעמים, כענין שמצינו ברבי אליעזר הגדול שאמר „דברים שלא שמעתן אוזן מעולם“. הורגלתי לחשוב, אמר השואל, כי „חדש אסור מן התורה“ אולם במדע יש חדש ותגלית, והנה בא רש"י ללמד שהמדע אינו אלא חושף את הדברים הכמוסים בחביוני הבריאה מששת ימי בראשית, בעוד שבתורה יש חידושים ממש. וקשה: איך יתכן לחדש, מאחר שכל התורה כולה נאמרה כבר למשה בסיני? והלא גם המחדש בתורה אינו אלא מוצא את הכוונה הצפונה בדברים הכתובים מכבר?

השיבו החזון-איש:

— כל חוקי הטבע קיימים בעולם מיום שנברא ואין לבני-אדם כי אם לגלותם, אבל התורה מכילה את מחשבותיו של הקב"ה שהוא למעלה מן הבריאה, וכל ביאור בכתובים שעדיין לא נתגלה טרם הגיע לבחינת „בריאה“ אלא המציאות שלו היא בדעת עליון; רק אחרי שאחד מבני-אדם זוכה ומכוון לדעת נותן התורה בפירוש כלשהו, רק החל מאותו רגע מתלבש גם החידוש הנה במציאות העולם הנברא, לזאת ייקרא בשם „חידוש“⁵⁶.